

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K3-16C/113/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7509210283
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Sinčáková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7509210283.30

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Zuzanou Sinčákovou v spore žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D., zast. A. A. E., advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice proti žalovaným 1/ F. G. H., nar. X.X.XXXX, bytom I. X, D., zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kerecman, spoločnosť s ručením obmedzeným, so sídlom Rázusova 1, Košice 2/ Obci Poproč, IČO: 00324639, so sídlom Školská 2, Poproč, zast. JUDr. Janou Bajuzíkovou, advokátkou so sídlom Štefánikova 8, Michalovce, 3/ D. H., nar. XX.X.XXXX, bytom J. K. XX, D., 4/ D. H., nar. XX.X.XXXX, bytom L. A. X, A. L. M., 5/ K. H., nar. XX.X.XXXX, bytom H. X, A. L. M., 6/ A. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. A. X, A. L. M., 7/ N. N., nar. X.X.XXXX, bytom L. O. X, A. L. M., 8/ F. P. C., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, G., 9/ Q. N., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XX, G., 10/ Q. D., nar. X.XX.XXXX, bytom J. XXX, XX/ J. N., nar. X.X.XXXX, bytom R. XX, G. a 12/ A. N., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XX, G. o určenie neplatnosti kúpnopredajnej zmluvy a o určenie vlastníckeho práva

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovaným v 1. a 2.rade trovy konania v rozsahu 100% s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Žalovaným v 3. až 12.rade náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy č. V-1483/07 zo dňa 14.1.2008 uzavretej medzi žalovaným v 1.rade a žalovaným v 2.rade a určenia, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. 2469 pre katastrálne územie (ďalej „k.ú.“) Poproč ako parcela č. 830/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 188 m², parcela č. 830/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 266 m² a parcela č. 831 - záhrady o výmere 424 m² patria do dedičstva po poručiteľovi B. H., nar. XX.X.XXXX, zomr. dňa 5.9.1974 (ďalej „B. H. st.“) v podiele 1/1 k celku.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 24.10.2019 č.k. 16C/113/2009-561 žalobu v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 9.11.2022 sp. zn. 11Co/82/2020 potvrdil rozsudok v časti zamietavého výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a v prevyšujúcej časti zamietavého výroku (a vo výroku o trovách konania) rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Predmetom sporu tak ostalo určenie, že vyššie uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. B. H. H..

3. Podanú žalobu žalobkyňa odôvodňuje tým, že žalovaný v 1.rade nadobudol uvedené nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy uzavretej so žalovaným v 2.rade. Na parcele č. 830/1 je postavený rodinný dom súpisné č. XXX, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX. Vedľa uvedenej parcely sa nachádza dvor - parcela č.

830/2 a záhrada - parcela č. 831. Ako vlastníci rodinného domu súp. sú zapísaní B. H., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX (ďalej len „B. H. ml.“) a S. H., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX v podiele 1/1. Rodinný dom postavili na pozemku, ktorý je v súčasnosti vedený ako parcela č. 830/1 približne v roku 1956 rodičia B. H. ml. - B. H. st. a jeho manželka S. H. (nar. X.X.XXXX a zomrelá dňa 28.3.1991). B. H. st. a jeho manželka mali dve deti - B. H. ml. a F. N.. B. H. ml. a jeho manželka mali tri deti – žalobkyňu, žalovanú v 3.rade a žalovaného v 4.rade. F. N. mala tri deti - S. N., N. N. a J. N.. B. H. st. a jeho manželka sa po postavení rodinného domu do neho nasťahovali, spolu s B. H. ml. a jeho manželkou a deťmi. B. H. st. nerušene užíval rodinný dom a pozemky v súčasnosti vedené ako parcely č. 830/1, č. 830/2 a č. 831 až do svojej smrti v roku 1974 v dobrej viere, že je ich vlastníkom, pričom vlastnícke právo k pozemkom nadobudol darovaním alebo vydržaním. Po smrti B. H. st. ostala v dome bývať jeho manželka a syn B. H. ml. so svojou manželkou. Predmetné pozemky darovali B. H. H. a G. K. pôvodní vlastníci týchto pozemkov A. H., A. H., T. K. v roku 1924 z dôvodu ich odsťahovania do USA a U. H.. B. H. st. vstúpil do oprávnenej držby predmetných pozemkov v roku 1924 domnievajúc sa, že ich nadobudol darovaním a tieto pozemky v dobrej viere, že je ich vlastníkom užíval až do svojej smrti. Z pozemkov vedených v pozemknoknižnej vložke (ďalej „PKV“) č. XXXX ako parcela č. 802 užíval tú časť pozemkov, ktoré sú v súčasnosti vedené ako parcela č. 830/1, 830/2 a č. 831. Po smrti B. H. H. vstúpil ako dobromyseľný držiteľ do držby predmetných nehnuteľností jeho syn B. H. A.. a nerušene ich užíval až do svojej smrti a od roku 1974 za ne platil daň z nehnuteľností. Po smrti B. H. ml. ďalej platila za uvedené pozemky daň na základe platobných výmerov vystavených obcou Poproč žalobkyňa.

V prípade, že sa nepreukáže nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetným pozemkom darovaním na základe darovacej zmluvy uzavretej s A. H., A. H. a U. H. v roku 1924, žalobkyňa trvá na tom, že B. H. st. nadobudol vlastnícke právo k pozemkom vydržaním. Žalobkyňa tiež tvrdila, že pri povolení zápisu do pzkn. zápisnice Ľudovým súdom v Moldave nad Bodvou uznesením zo dňa 15.3.1957 došlo k chybe a súd na základe kúpno-predajnej zmluvy uzavretej v Poproči dňa 28.11.1956 odčlenil z PKV č. 1084 do PKV č. 1132 parcelu č.802, ktorá nebola predaná namiesto odčlenenia predanej parcely č. 801. Predmetom kúpno-predajnej zmluvy uzavretej dňa 28.11.1956 bola parcela č. 801 evidovaná v PKV č. 1084. Na základe chybného postupu súdu v novovytvorenej PKV č. 1132 bol ako vlastník parcely č. 802 zapísaný Československý štát - školská správa titulom kúpy z 15.3.1957, čo je dátum vydania uvedeného uznesenia Ľudového súdu v Moldave nad Bodvou. B. H. H. a G. K. nadobudli vlastnícke právo k parcelám č. 801 a č. 802 vedeným v PKV č. 1084 na základe žiadosti zo dňa 19.11.1956 o zápis vlastníckeho práva na základe skutočnej držby.

4. Žalovaní v 1., 2. a 3.rade s podanou žalobou nesúhlasili. Zostávajúci žalovaní v konaní nepodalí jednoznačné stanovisko.

5. Žalovaný v 1.rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že predmet sporu nadobudol platnou kúpnu zmluvou uzavretou so žalovaným v 2.rade, ktorý bol v čase jej uzatvorenia vlastníkom predmetu sporu. Predmetné nehnuteľnosti sú časťou pzkn. parc.č. 802, ktorú nadobudol do vlastníctva Československý štát kúpnu zmluvou z 28.11.1956. Ako predchádzajúci vlastníci boli zapísaní U. H. v 1, B. H. v 1 a G. K. v 1. U. H. nadobudol svoj podiel od svojho otca Ondreja Sopka (zápis pod B2 PKV č.1084) a B. H. a G. K. mali svoje spoluvlastnícke podiely vo veľkosti 1 nadobudnúť titulom skutočnej držby podľa zápisnice spísanej 19.11.1956. B. H. mal darovať tento podiel (pred odchodom do Ameriky) A. H. a G. K. A. H.. Bez ohľadu na to, či zápis B. H. ako podielového spoluvlastníka v 1 bol po práve alebo nie, následne sa vlastníkom nehnuteľnosti v 1/1 stal Československý štát (na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s B. H., U. H. a G. K. ako predávajúcimi), od ktorého nadobudol vlastníctvo žalovaný v 2.rade. A. H. bol podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti iba v 1, preto nemohol darovať B. H. viac, než vlastnil sám. B. H. st. nemohla plynúť vydržacia lehota k parc.č. 802 aj po roku 1956, pretože nebol dobromyseľný, keďže poznal stav zápisov v pozemkovej knihe (aj údaj o prevode pozemku štátu, keď príslušnú zmluvu sám podpísal). Dom na sporných pozemkoch postavil B. H. ml. s manželkou, ktorý potom predmet sporu aj užíval (od 1956). Je vylúčené, aby B. H. st. predmet sporu potom užíval v dobrej viere, že mu patrí. Nielen B. H. H. a B. H. ml., ale všetci obyvatelia obce vedeli, že (aj) predmet sporu bol vykúpený štátom, tak ako to bolo zapísané aj v pozemkovej knihe.

6. V konaní bolo nesporné, že parcely č. 830/1, 830/2 a 831 boli vytvorené z mpč. 802 v PKV č. 1132. Kúpnu zmluvou zo dňa 10.12.2007 žalovaný v 2.rade previedol na žalovaného v 1.rade uvedené nehnuteľnosti, na základe čoho je žalovaný v 1.rade vedený ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností (LV č. XXXX). Žalovaná v 2.rade sa stala vlastníčkou sporných nehnuteľností na základe

dodatku č.74/2007/KÚ/Ba-III k protokolu o delimitácii nehnuteľného majetku zo dňa 16.7.2007, č.z. 974/07.

7. Z výpisu z PKV č. XXXX pre k.ú. G. vyplýva, že parcely mpč. 801 a 802 boli v roku 1948 zapísané vo vlastníctve R. H. v podiele 2/4, A. H. 1 a A. H., T. K. 1 z celku (zápis pod B1). Na 2/4 patriace R. H. bolo následne vložené vlastnícke právo pre U. H. (B2). Podľa zápisnice o skutočnej držbe zo dňa 20.11.1956 pod 3Nc 101/56 bolo zapísané vlastnícke právo na 2/4 A. H. a A. H. B. H. (1/4) a G. K. (1/4) – zápis pod B4, č.d. 1151/1956. Podľa kúpnopredajnej zmluvy danej v Poproči dňa 28.11.1956 odpisuje sa parcela mpč. 802 z tejto knihy a zapisuje sa do novovytvorenej zápisnice č. 1132 tejto pozemkovej knihy.

8. Podľa výpisu z PKV č.1132 pre Poproč k parcele mpč. 802 odpísanej zo zápisnice č. 1084 sa vkladá vlastnícke právo pod B2 vlastníkovi Československý štát – školská správa MNV Poproč (B8, č.d. 362/1957, došlo 15.11.1957). Vlastníctvo bolo zapísané v celosti na štát titulom kúpy z 15.3.1957 č.d. 356.

9. Žiadosťou zo dňa 19.11.1956 B. H. a G. K. žiadali Ľudový súd v Moldave nad Bodvou, aby na základe skutočnej držby boli v ich prospech vtelené nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. obce Poproč, vložka č. 1084 pod A I mpč. 801, 802 dosiaľ zapísané v pozemkovej knihe na mene A. H. pod B1A, ktorý sa odsťahoval do USA ešte v roku 1924 a tam býva až dodnes a podiel z nehnuteľnosti im daroval a oni tieto od tejto doby užívajú spokojne a nerušene ako svoje vlastné, ďalej pod B1 doposiaľ zapísané na mene A. H., ktorá sa odsťahovala do USA ešte v roku 1924 a svoj podiel darovala G. K., ktorý ich užíva pokojne a nerušene ako svoje vlastné doposiaľ.

Podľa zápisnice Ľudového súdu v Moldave nad Bodvou zo dňa 20.11.1956, č.d. 1151/56, 3 Nc 101/56 pred súdnou komisiou B. H. a G. K. žiadali povolenie vpisu ich vlastníckeho práva na základe skutočnej držby. Prítomní dôverníci B. H., J. M. a N. I. potvrdili, že žiadatelia uvedené nehnuteľnosti v roku 1924 obdržali do daru a tieto spokojne, nerušene a nepretržite ako vlastné užívajú.

Ľudový súd v Moldave na Bodvou uznesením zo dňa 30.11.1956, č.d. 1151/56 povolil zápis, že podľa zápisnice o skutočnej držbe zo dňa 20.11.1956 v pzkn. zápisnici č.1084 na nehnuteľnosti č. 801 a 802 vpisuje sa vlastnícke právo titulom skutočnej držby B. H. v 1 a G. K. v 1 .

10. Dňa 15.3.1957 bola podaná Ľudovému súdu v Moldave nad Bodvou pzkn. žiadosť o vklad vlastníckeho práva na nehnuteľnosti zapísané v PKV č. 1084 na základe kúpnopredajnej zmluvy (č.d. 362/57).

Podľa odpisu kúpnopredajnej zmluvy v Poproči zo dňa 28.11.1956, č.d.362/57 uzatvorenej medzi B. H., U. H. a G. K. ako odpredávateľmi a S. U., vedúcim odborom školstva a kultúry Rady ONV v Moldave nad Bodvou ako zástupcom Československého štátu, školská správa, ako kupiteľom odpredávateľa odpredávajú nehnuteľnosti zapísané v PKV č. 1084 pod A1 mpč. 801, pod B2,3 zapísané na meno odpredávateľov celý svoj podiel za dohodnutú kúpnu cenu 3,-Kčs /1m². V zmysle doložky podľa knihy pre overovanie č. 39/56 B. H. a U. H. listinu pred matrikárkou vlastnoručne podpísali.

Prílohu listiny tvorí výpis, podľa ktorého za mpč. 801 o výmere 3.090 m² má byť každému - B. H. i U. H. titulom pripadajúceho podielu 1545 m² vyplatená suma 4.635,- Kčs.

Uznesením Ľudového súdu v Moldave nad Bodvou zo dňa 15.3.1957 č.d. 362/57 súd povolil v PKV č. 1084 zápisy:

1/ podľa kúpnopredajnej zmluvy danej v Poproči dňa 28.11.1956 na nehnuteľnosti zapísané v PKV č. 1084 odčleňuje sa parcela 802 s nezmeneným knihovným stavom do novovytvorenej pozemkovej zápisnice č. 1132,

2/ v novovytvorenej pozemnoknižnej zápisnici č. XXXX zapisuje sa parcela č. 802 odpísaná zo zápisnice č. 1084 a vkladá sa vlastnícke právo titulom kúpy na celok B. a U. H. a G. K. na Československý štát – Školská správa, miestny národný výbor Poproč za hodnotu 9.270,-Kčs.

11. Rozhodnutím Odboru pôdohospodárskej rady ONV Moldava nad Bodvou zo dňa 28.11.1956, č.d.1179/56 bol udelený súhlas B. H. a G. K. k prevodu nehnuteľností zapísaných v PKV č. 1084 mpč. 801, 802, ktoré menovaní nadobudli na základe skutočnej držby. Scudziteľmi boli A. U. a A. H. a nadobúdateľmi B. H. a G. K.. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že nehnuteľnosť leží v stavebnom obvode obce a má byť vyvlastnená pre vybudovanie novej strednej školy.

12. Podľa kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 26.12.1951 č.d. 718/51 U. H. a V. H. ako predávateľa a B. H. a jeho manželka S. ako kupujúci odkúpili nehnuteľnosti v k.ú. G. zapísané v pzkn. zápisnici číslo XXX,

XXX, XXX a 159. Uznesením zo dňa 1.4.1953 Ľudový súd v Moldave nad Bodvou povolil zápis.

13. Pod č.d. 356/57 je odpis kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 28.11.1956, ktorou iné osoby ako právni predchodcovia sporových strán odpredali štátu mpč. 813/2.

14. Podľa zápisnice o odovzdaní a prevzatí dokončených stavieb alebo ich účelných častí dňa 11.8.1958 bola odovzdaná a prevzatá škola v Poproči s objektmi (o.i.) v PKV č. 1084 parc.č. 801. Z technickej správy k projektu terénnych úprav, zriadenie ihrísk a oplotenie pozemku a záhradných úprav pre školu Poproč došlej dňa 6.8.1956 vyplýva, že oplotenie je navrhnuté okolo celého pozemku z drôteného pletiva na stĺpoch.

15. Žalobkyňa v konaní vypovedala, že predmetné nehnuteľnosti boli vlastníctvom jej starého otca B. H. H., ktorý ich s manželkou nadobudol kúpou od svojich bratov U. a V. H.. Jej starí rodičia na pozemku postavili rodinný dom. Časť príľahlej záhrady bola následne vykúpená štátom na výstavbu školy, ktorá bola postavená v roku 1959, školský pozemok bol už v tom čase oplotený. Pozemok s domom a zostávajúca časť záhrady ostali vo vlastníctve starých rodičov až do ich smrti, ktorí aj riadne platili daň, aj ona platila dane, na podnet obce Poproč. Predmetné pozemky nadobudol jej starý otec písomnou zmluvou od uvedených dvoch predávajúcich a užíval ich od roku 1951.

16. Z výpovede žalovaného v 1.rade vyplynulo, že v roku 2005-2006 zistil, že pozemok je vo vlastníctve štátu. Snažil sa o jeho získanie, aby ho nenadobudol niekto cudzí. Jeho starý otec B. H. st. sa vyjadroval, že pozemok bol omylom predaný a mal záujem usporiadať to. Chcelo sa prediť niečo iné a namiesto toho sa predal uvedený pozemok. Odkedy sa žalovaný v 1.rade pamätá, za záhradou stojí plot oddeľujúci záhradu a školský pozemok.

17. Starosta žalovanej v 2.rade F. N. J. vypovedal, že J. H. kosil pozemky aj v terajšom školskom areáli a tvrdil, že to boli ich pozemky a že pre výstavbu školy im bola zobratá veľká časť pozemku. Nevedel, že pozemok, na časti ktorého stál dom H. nie je v ich vlastníctve, pozemok bol oplotený a užívaný uvedenou rodinou.

18. Žalovaná v 3.rade, sestra žalobkyne a matka žalovaného v 1.rade vo svojej výpovedi uviedla, že otec žalobkyne sa rozhodol postaviť nový dom. Dom začal stavať na pozemku pôvodne vo vlastníctve A. H., ktorý bol v Amerike, bol to brat jej starého otca B. H. H.. Dom sa začal stavať v roku 1952-1953 a dokončil v roku 1956. V dome bývali jej starí rodičia a potom jej rodičia. Plot bol postavený asi až po 3 rokoch od dokončenia školy. Žalovaná v 3.rade od detstva počula od svojich rodičov, že im zobrali aj pozemok spod domu. Otec ešte asi posledný rok svojho života zaplatil daň za pozemok, po jeho smrti to vzala do rúk žalobkyňa. Nevie, z akého dôvodu žalobkyňa platila daň, vec ešte nebola usporiadaná.

19. Žalovaní v 7., 8. a 12. rade, i pôvodný žalovaný v 7.rade J. N. vypovedali, že nemali vedomosť o tom, že pozemok pod domom bol vo vlastníctve štátu. Potvrdili tiež dlhodobú existenciu oplotenia, ktoré oddeľovalo pozemok od školského dvora.

20. Žalobkyňa tvrdila, že sporné pozemky vlastnil jej starý otec, ktorý ich nadobudol v roku 1951 kúpou od svojich bratov U. H. a V. H. a vlastnil ich až do svojej smrti. Na časti pôvodného pozemku postavil rodinný dom a časť pozemku predal štátu. Nedošlo k prevodu celého pozemku, ale len časti, ktorá bola a aj v súčasnosti je ohradená. Spochybňovala titul nadobudnutia vlastníctva štátu zapísaný v PKV, pretože pod tam uvedeným číslom denníka sa nenachádza zmluva uzavretá jej starým otcom, ale iný úkon. Pracovník pozemkovej knihy chybné previedol zápisy, v rozpore s obsahom dokladov, ktoré mali byť podkladom pre zápis. Právny predchodca žalobkyne sporné pozemky nepredal, čo je zrejmé aj z faktického stavu, keďže štát postaveným plotom medzi svojimi pozemkami a pozemkami ostatných vlastníkov konkludentne potvrdil, že predmetné pozemky neodkúpil a ani neužíval. B. H. st. zmluvou zo dňa 28.11.1956 previedol na štát iné pozemky. Ľudový súd v Moldave nad Bodvou pri vydávaní uznesenia o povolení vkladu pochybil a v dôsledku uvedeného omylu bolo zapísané vlastníctvo Československého štátu a následne obce Poproč. Obec Poproč sa nikdy nesprávala ako vlastníčka uvedených nehnuteľností, pozemok so školou bol oplotený a obec za ne riadne vyberala dane. Rodina žalobkyne uvedené nehnuteľnosti užívala od roku 1951, vedela, že im patria a platili za ne dane.

21. Žalovaný v 1.rade v rámci procesnej obrany poukazoval na skutočnosť, že žalobkyňa v konaní predložila fotokópiu úradne osvedčeného odpisu zmluvy zo dňa 28.11.1956 č.d. 362/57 (teda nie originál zmluvy ani fotokópiu originálu), ktorá neobsahuje podpis žiadnej osoby, a preto z nej nemožno zistiť, či zmluva v takejto podobe bola aj skutočne uzatvorená. Takáto zmluva bola vyhotovená, nepreukazuje však, že došlo k jej podpisu účastníkmi a neexistuje žiadne rozhodnutie súdu o zápise takejto zmluvy. Ak by aj bola predávaná parcela č. 801, nevylučuje to, že mohla byť prevedená aj parcela č. 802. Keď je k dispozícii kópia originálu rozhodnutia súdu preukazujúca zápis Československého štátu k mpč. 802, hoci nebola predložená zmluva, ktorá bola podkladom tohto rozhodnutia a na druhej strane bola predložená iba fotokópia úradne osvedčeného odpisu zmluvy na mpč. 801, ktorá ani len nepreukazuje jej uzatvorenie, neobstojí tvrdenie žalobkyne, že mpč. 802 nebola predmetom prevodu na štát. Navyše, podľa návrhu na zápis vlastníctva je predmetom kúpy mpč. 802. Z právoplatného uznesenia Ľudového súdu v Moldave nad Bodvou č.d. 362/57 z 15.3.1957 jasne vyplýva, že predmetom prevodu bola parcela č. 802 ako celok a na základe tejto listiny bol vykonaný zápis do PKV č. 1032. Zápis parcely č.802 nebol mylný. Na výpise v PKV je uvedené nesprávne číslo denníka, ale súd má k dispozícii kompletnú kópiu výpisu z PKV, kde je uvedený zápis pod č.d. 362/57. Aj keď došlo ku chybe pri vydávaní výpisu, táto nesvedčí o samotnej chybe v zápise, ak do PKV boli správne zapísané listiny pod č.d. 362/1957.

Tvrdenie žalobkyne o vlastníctve nehnuteľnosti neb. B. H. st. tým, že nehnuteľnosť PKV č. 802 mal nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy z 26.7.1951 (č.d. 718/51) nemá oporu v obsahu tejto kúpnej zmluvy, pretože pzkn. parc.č. 802 (a ani pzkn. parc.č. 801) jej predmetom neboli. Na základe tejto zmluvy nemohlo byť vlastníctvo v prospech neb. B. H. st. zapísané a menovaný nemohol byť ani jeho dobromyseľným (oprávneným) držiteľom. Navyše, nadobúdateľom podľa tejto zmluvy mal byť nielen on, ale aj jeho manželka a predávajúcimi U. H. a V. H. (a nie A. H. a A. H., ktorí boli v roku 1951 podielovými spoluvlastníkmi predmetu sporu).

Žalovaný v 1.rade považuje zápis vlastníckeho práva k pzkn. parc. č. 802 (i č.801) v prospech neb. B. H. st. v PKV č. 1084 titulom skutočnej držby (č.d. 115/56) za nezákonný, pretože pre taký postup neboli splnené v tom čase vyžadované zákonné podmienky. Neb. B. H. st. mal tvrdiť, že mu A. H. a A. H. darovali svoje podiely pred ich odsťahovaním do USA v roku 1924. Na základe toho bol zapísaný ako podielový spoluvlastník v 1/4. O takomto zápise mal zjavne vedomosť a nemohol byť ani neskôr dobromyseľným (oprávneným) držiteľom celej nehnuteľnosti. Ku dňu zápisu neuplynula ani potrebná vydržacia lehota. Do držby mal neb. B. H. st. vstúpiť v roku 1924 (nevedno presne kedy). Vydržacia lehota 32 rokov podľa uhorského obyčajového práva by uplynula v roku 1956. B. H. st. však plnoletosť, t.j. 21 rokov veku (zákon č. 447/1919 Sb.) nadobudol až v roku 1926. Ako neplnoletý nebol spôsobilý uzatvoriť darovaciu zmluvu a nemohol do oprávnenej držby ani vstúpiť. Vydržacie lehoty neplnoletým neplynuli a mohli začať plynúť až po odpadnutí prekážky neplnoletosti, čo je v danom prípade až 17.7.1926. 32-ročná vydržacia lehota by tak uplynula 17.7.1958. Od 15.3.1957 bol ako vlastník nehnuteľnosti zapísaný Československý štát, a keďže proti štátu ako pzkn. vlastníčkovi vydržanie podľa stredného Občianskeho zákonníka prípustné nebolo, je vylúčené, aby B. H. st. nadobudol vlastnícke právo vydržaním, aj s ohľadom na to, že podľa nového Občianskeho zákonníka (v znení až do jeho smrti v roku 1974) vydržanie už nebolo možné. Predchodcovia žalobkyne mali začať užívať predmetné parcely v roku 1951. B. H. st. nemohol nadobudnúť za života vlastníctvo k predmetu sporu ani na základe inej skutočnosti, pretože takáto nebola ani tvrdená.

Žalovaný v 1.rade poukázal aj na rozhodnutie ONV Moldava z 28.11.1956, podľa ktorého ONV udelil súhlas k zápisu do pozemkovej knihy s uvedením, že tieto nehnuteľnosti majú byť vyvlastnené pre vybudovanie školy. To bol aj dôvod, pre ktorý boli všetky zápisy realizované. Neb. B. H. st. musel od začiatku vedieť, že žiada o zápis vlastníctva k nehnuteľnosti, ktorá bude vyvlastnená a jemu bude vyplatená náhrada.

Žalovaný v 1.rade poukazoval tiež na to, že vlastnícke právo bolo zapísané v prospech štátu od roku 1957 a nikto z právnych nástupcov neb. B. H. st. nikdy nespochyboval správnosť tohto zápisu až do podania žaloby žalobkyňou v roku 2009, teda po čas viac než 50 rokov. Je všeobecne prijímaným princípom právneho štátu, že v záujme spravodlivého rozhodovania je nevyhnutné extenzívnym prístupom nespochybovať, či otvárať záležitosti, ktoré pred mnohými rokmi založili právny vzťah, ktorý nebol od toho času spochybňovaný (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 1400/2004). Už len samotné preskúmanie tak starého zápisu narušuje princíp právnej istoty. Žalovaní resp. príbuzní sa spoliehali na zápis a že tento bude aj neskôr rešpektovaný.

22. Po vrátení veci odvolacím súdom žalovaný v 1.rade poukázal na to, že vedomie, ak niekto vlastní iba spoluvlastnícky podiel nehnuteľnosti vylučuje, ak nehnuteľnosť užíva celú výlučne sám, dobromyseľnosť v tom, že mu vec patrí celá, ak nedošlo k udalosti, ktorá odôvodnene mohla v užívateľovi vyvolať

presvedčenie, že sa stal vlastníkom aj ostatných spoluvlastníckych podielov (R 65/1972). B. H. st. v roku 1924 musel vedieť, že ako osoba nepĺnoletá môže uzatvárať zmluvy iba so schválením poručenskej vrchnosti. Existenciu takéhoto súhlasu žalobkyňa netvrdí. Vedel, že ako nepĺnoletý nemôže sám platný úkon o prevode vlastníckeho práva uzatvoriť, čo vylučuje jeho dobromyseľný vstup do držby. Súdna prax uzavrela, že vydržaním môže nadobudnúť vlastníctvo aj maloletý, ktorý prostredníctvom úkonu rodičov pri správe jeho majetku vstúpil do dobromyseľnej držby a vykonával ju. Maloletý môže byť držiteľom veci, avšak sám nemôže držbu nadobudnúť. Nadobudnúť ju môže iba prostredníctvom úkonu jeho rodičov (zákonných zástupcov). Zástupca musí mať vôľu nadobudnúť držbu nie pre seba, ale pre zastúpeného a vykonávať ju v mene zastúpeného (R 27/2005). Odvolací súd poukázal na to, že rozhodnutie Ľudového súdu v Moldave z 30.11.1956 podporuje existenciu darovania a následnú dobromyseľnosť B. H. st. v tom čase, teda v roku 1956, nepreukazuje to však, či bol dobromyseľným od roku 1924 do jeho vydania, no zároveň nezakladá nadobudnutie jeho vlastníctva vydržaním (tobôž proti štátu) uplynutím novej 10-ročnej vydržacej lehoty plynúcej od vydania tohto rozhodnutia aj preto, že táto by uplynula až v roku 1966, teda v čase, keď slovenský právny poriadok neumožňoval nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním. Ústna darovacia zmluva v roku 1924 nikdy uzavretá nebola. Jej existenciu tvrdili v podaní Ľudovému súdu v Moldave z 19.11.1956 iba obaja obdarovaní a za darcov označili iba A. H. a A. H.. Následne 20.11.1956 v zápisnici tvrdili, že darcom mal byť aj U. H., zjavne potom, čo zistili, komu každému svedčí posledný zápis v pozemkovej knihe. Nimi označení svedkovia súhlasne uviedli, že v roku 1924 bola darovacia zmluva uzavretá. Vzápätí 28.11.1956 Národný výbor v Moldave vo výmere uviedol, že nehnuteľnosť má byť vyvlastnená pre vybudovanie novej školy. V rovnaký deň bola uzatvorená kúpno-predajná zmluva, ktorou boli nehnuteľnosti prevedené nielen B. H. H. a G. K., ale i U. H., ktorý mal podľa skorších tvrdení B. H. H. a G. K. im tiež darovať podiel. Už len z tejto časovej následnosti je zrejmé, že účelom všetkých týchto krokov bolo po vykúpení štátom získanie kúpnej ceny B. H. H. a G. K. a zároveň zjednodušenie nadobudnutia pozemku pre štát, keďže inak by národný výbor musel prikrčiť k zložitému procesu vyvlastňovania voči pôvodným vlastníkom v zahraničí. Správnosť zápisu vlastníctva B. H. st. do pozemkovej knihy na základe verejnej listiny bola vyvrátená. Na podklade verejných listín bol vykonaný zápis v prospech B. H. H. iba podiele 1 k celku, čo by dovoľovalo žalobe vyhovieť iba v rozsahu určenia, že do dedičstva po B. H. st. patrí iba spoluvlastnícky podiel v1/4 z celku. Zároveň zdôrazňoval, že žalobkyňa si sama neujasnila okruh tvrdených skutočností, na základe ktorých mal byť jej právny predchodca vlastníkom nehnuteľností. Dôkazná povinnosť vo vzťahu k naplneniu podmienok vydržania ťaží žalobkyňu. Žalobkyňa je povinná preukázať aj to, že počas ňou tvrdenej vydržacej doby B. H., st. predmet sporu aj skutočne užíval. Sama však na pojednávaní dňa 4.5.2012 uviedla, že neb. B. H. st. predmet sporu pred rokom 1951 neužíval.

Ak by súd dospel k záveru, že B. H. st. vlastníctvo k nehnuteľnostiam nenadobudol, je bez významu, či ich následne štátu prevádzal. Predmetom konania nie je vlastnícke právo Československého štátu, ale B. H. st. ku dňu jeho smrti. Ak menovaný za svojho života vlastníctvo k predmetu sporu nenadobudol, nebol jeho vlastníkom ani v čase svojej smrti. Ak by súd dospel k záveru, že B. H. st. za svojho života vlastnícke právo nadobudol, vlastníkom nehnuteľnosti v čase svojej smrti už nebol, keďže predmet sporu previedol za svojho života do vlastníctva Československého štátu. Zdôrazňoval, že pri zápise vlastníckeho práva v prospech štátu k žiadnemu omylu nedošlo. Pokiaľ žalobkyňa namieta nesprávnosť uznesenia o zápise vlastníckeho práva, je povinná svoje tvrdenie preukázať. Obsah verejnej listiny nemôže byť popretý iba tvrdením účastníka sporu. Žalobkyňou tvrdený omyl je iba jej domnienkou.

23. Rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 27.1.2014 sp.zn. 7C/327/2012 bolo rozhodnuté, že nehnuteľnosť – dom súp.č. 455 na parcele C KN č. 830/1 patrí titulom bezpodielového spoluvlastníctva manželov do dedičstva po neb. B. H. ml. a jeho manželke. Rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 9.7.2015 sp.zn. 2Co/625/2014.

24. Žaloba o určenie, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, predstavuje žalobu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, teraz § 137 písm.c) Civilného sporového poriadku („CSP“). Ako uviedol už odvolací súd, v konaní o takých žalobách ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa vzťahuje ku dňu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Súdna prax je dlhodobo jednotná v tom, že dedič, ktorý sa domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, má naliehavý právny záujem na takomto určení (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR č.154/2010, nález Ústavného súdu SR sp.zn. I ÚS 482/2013).

25. V danom prípade je nesporný naliehavý právny záujem žalobkyne na určenie, že nehnuteľnosť špecifikovaná v žalobe patrí do dedičstva po jej právnom predchodcovi.

26. S otázkou naliehavého právneho záujmu úzko súvisí vecná legitímácia, ktorá v civilnom procesnom práve znamená označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna zo strán sporu subjektom práva a druhá na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti. Strana sporu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Aktívna aj pasívna vecná legitímácia je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo sporových strán nenamieta (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010 sp.zn. 2 Cdo 205/2009). Nedostatok aktívnej či pasívnej vecnej legitímácie bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby.

27. Žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva sa týka spoločných práv všetkých dedičov, ktorí majú postavenie nerozlučných spoločníkov podľa § 77 ods. 1 CSP, a preto v konaní musia byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia stranami sporu.

28. V danom prípade je ako vlastník sporných nehnuteľností zapísaný žalovaný v 1.rade. Žalobkyňa, žalovaný v 1.rade a žalovaní v 3.-12.rade sú do úvahy prichádzajúcimi dedičmi po B. H. st., preto im svedčí legitímácia v konaní. Žalovaná v 2.rade nie je evidovanou vlastníčkou prejednávanych nehnuteľností ani do úvahy prichádzajúcou dedičkou poručiteľa, ktorému má byť vlastníctvo určené, preto nie je pasívne legitimovaná v časti konania o určenie vlastníckeho práva. Už len z uvedeného dôvodu je žaloba voči nej nedôvodná.

29. Žalobkyňa tvrdila, že jej právny predchodca B. H. st. nadobudol sporné nehnuteľnosti v roku 1951 kúpnu zmluvou od U. H. a V. H.. Táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná. Kúpnu zmluvou zo dňa 26.12.1951 č.d. 718/51 právny predchodca žalobkyne odkúpil od uvedených príbuzných nie sporné pozemky, ale iné pozemky v k.ú. G. (V. R. XX odôvodnenia).

30. Žalobkyňa alternatívne tvrdila, že jej právny predchodca nadobudol predmetné nehnuteľnosti darovaním od príbuzných resp. vydržaním. Nadobudnutie vlastníckeho práva darovaním nebolo v konaní preukázané, pretože neexistuje žiadna listina potvrdzujúca uvedený právny úkon.

31. Súd sa zameril na zistenie, či došlo k nadobudnutiu vlastníctva B. H. st. vydržaním. Nakoľko žalobkyňa tvrdí nadobudnutie vlastníckeho práva na podklade darovania v roku 1924 s tým, že žiada určiť, že jej právny predchodca bol ku dňu smrti 5.9.1974 vlastníkom nehnuteľnosti, pre posúdenie splnenia podmienok vydržania je rozhodujúce obyčajové právo platné na území Slovenska do 31.12.1950 a tzv. stredný Občiansky zákonník platný od 1.1.1951. Dňa 1.4.1964 vstúpil do účinnosti nový Občiansky zákonník – zákon č. 40/1964 Zb., ktorý v znení účinnom do 31.3.1983 neupravoval možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním.

32. Podľa uhorského obyčajového práva vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudol ten, kto mal nehnuteľnosť po dobu 32 rokov ako svoju pokojne v držbe (proti štátu a cirkvi sa vyžadovala ešte dlhšia vydržacia doba, a to 100 a 40 rokov). Vlastnícke právo nemohol vydržať ten, kto nebol dobromyseľný pri začiatku svojej držby, a teda vedel, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne. Pri skutočnej držbe sa vždy predpokladalo, že je po práve a opak sa musel dokazovať. Vydržanie prichádzalo do úvahy aj v prípade, ak bola uzavretá zmluva o prevode nehnuteľnosti, ktorá však nebola do pozemkovej knihy zapísaná (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 63/2009). O pokojnú držbu išlo, ak pozemnoknižný vlastník nepodal voči držiteľovi žalobu na vydanie nehnuteľnosti. Pre vydržanie bola dostačujúca dobromyseľnosť na začiatku držby (Števec a spol.: Občiansky zákonník I, Veľké komentáre, 2015, str. 914-915).

33. Podľa stredného Občianskeho zákonníka (č. 141/1950 Zb.) vydržaním bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve (§ 115). Vlastnícke právo k hnutelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná (§ 116 ods.1). Vydržacia doba, ktorá začala plynúť pred 1.1.1951 podľa predtým platného obyčajového práva, sa skončila uplynutím tejto doby, avšak najneskôr 1.1.1961 (§ 566). U držiteľa sa vyžadovala dobromyseľnosť počas celej vydržacej doby, a to so zreteľom ku všetkým okolnostiam (§ 145 ods.1).

34. Vychádzajúc zo záverov odvolacieho súdu, ktorými je súd v tomto konaní viazaný (§ 391 ods.2 CSP), B. H. st., i keď ešte ako neploletý, mohol v čase tvrdeného darovania v roku 1924 účinne vstúpiť do oprávnenej držby. Pre splnenie podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním sa o.i. ale vyžaduje držba predmetných nehnuteľností.

35. Legálna definícia pojmu držba neexistuje. Ako jediný sa o ňu pokúsil francúzsky Code civil v čl. 2228 takto: „Držba je detencia alebo užívanie veci alebo práva, ktoré máme vo svojej moci alebo ktoré vykonávame buď sami alebo prostredníctvom niekoho iného, kto má vec vo svojej moci alebo vykonáva právo v našom mene“. (F. B.: Občiansky zákonník, Veľký komentár, 2.zväzok, Eurokódex, r. 2015, s. 102). Za držiteľa sa v práve všeobecne považuje ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

36. Žalobkyňa v rámci svojich žalobných tvrdení i vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že sporné nehnuteľnosti užíval jej starý otec – B. H. st. od roku 1951. Toto jej tvrdenie podporuje aj skutočnosť, že so stavbou rodinného domu na predmetnom pozemku sa začalo v rokoch 1952-1953. Keďže B. H. st. predtým sporné pozemky neužíval, nemožno podľa názoru súdu uvažovať o ich (oprávnenej) držbe. Táto podľa tvrdení žalobkyne prichádza do úvahy od roku 1951. Držba nehnuteľnosti je jednou zo zásadných podmienok pre splnenie podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

37. Nakoľko mal B. H. st. užívať nehnuteľnosti od roku 1951, vydržacia lehota pre nadobudnutie vlastníctva podľa stredného Občianskeho zákonníka začala plynúť niekedy v roku 1951 a uplynula by v roku 1961, najneskôr k 31.12.1961. V uvedenom období nebolo ale možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním k nescudziteľnej veci v socialistickom vlastníctve, ktorou je nepochybne poľnohospodárska pôda. Podľa údajov v PKV č. 1084 mpč. 802 bola roľou „Za humno“, čo je poľnohospodárska pôda. Právny predchodca žalobkyne nemohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním k nehnuteľnosti (ani k jej podielu) pre neuplynutie zákonom stanovenej vydržacej lehoty. Následne, od 1.4.1964 do smrti právneho predchodcu žalobkyne nebolo možné vôbec nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním.

38. V zmysle § 78 Katastrálneho zákona zápisy práv k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností vykonané do 31.12.1992 preukazujú pravdivosť skutočností v nich uvedených, ak sa nepreukáže opak.

39. Vzhľadom na neuplynutie vydržacej lehoty potrebnej pre nadobudnutie vlastníckeho (spoluvlastníckeho) práva má súd za to, že správnosť zápisu vlastníckeho práva u B. H. st. v zmysle uznesenia súdu bola č.d. 1151/56 bola vyvrátená, pretože tento v roku 1956 nespĺňal podmienky pre vydržanie nehnuteľnosti. Žalobkyňa v konaní neuniesla bremeno tvrdenia a na to nadväzujúce dôkazné bremeno o splnení podmienok vydržania prejednávaných nehnuteľností jej právnym predchodcom B. H. H.. Keďže nebolo preukázané, že nadobudol vlastníctvo resp. spoluvlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, nemohol byť v čase smrti ich vlastníkom príp. spoluvlastníkom. Žaloba bola preto v celom rozsahu zamietnutá aj voči ostatným žalovaným.

40. Súd zdôrazňuje, že v záujme procesného úspechu v súdnom konaní musí strana sporu splniť jednak povinnosť tvrdenia skutočností rozhodujúcich pre predmet sporu a vyplývajúcich z ustanovení hmotného práva, ktoré sa na právne pomery sporových strán vzťahujú, ako aj povinnosť dôkaznú t.j. preukázať, že ňou tvrdené skutočnosti sú pravdivé. V tomto smere stranu sporu zaťažuje dôkazné bremeno, teda predloženie takých dôkazných prostriedkov, ktoré sú spôsobilé privodiť pre neho priaznivé rozhodnutie o skutočnostiach ním tvrdených tak, aby ich na základe vykonaného dokazovania súd uznal za pravdivé. Neunesenie dôkazného bremena vedie k neúspechu v spore.

41. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 255 ods.1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Nakoľko žalovaní boli v konaní plne úspešní, vzniklo im voči neúspešnej žalobkyňi právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

44. Žalovaným v 1. a 2.rade vznikli v konaní trovy spojené s ich zastupovaním advokátom. Súd preto rozhodol, že žalobkyňa je povinná nahradiť týmto žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %. Súd nezistil žiadne dôvody na strane sporu alebo týkajúce sa predmetu prejednávanej veci, pre ktoré by nemal priznať náhradu trov konania v zmysle ust. § 257 CSP.

45. Keďže žalovaným v 3.-12.rade v konaní žiadne preukázateľné trovy nevznikli, súd vyslovil, že im náhradu trov konania nepriznáva.

46. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

47. V rámci trov konania rozhodoval súd i o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 1, ods. 3 CSP). Odvolací súd uznesením zo dňa 9.11.2022 sčasti zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ide o jednotné prvoinštančné konanie, ktoré netvorí pri čiastočnom zrušení rozsudku odvolacím súdom samostatné celky.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice elektronicky alebo v 11 písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.